

صاحب امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی	مدیر مسئول: محمدامین ایمانجانی	فالم مقام: علی‌خضر یان	اسر دبیر: مسعود فروغی
معاون اجرایی: احسان چابری	مدیر بازرگانی: فرهاد جمال‌وندی	مدیر هنری: امید بهزادی	
دفتر مدیر مسئول: ۶۶۳۴۸۰۱۶	تسجیریه: ۶۶۷۶۰۱۸۵-۱۸۳	فکس: ۶۶۷۶۰۵۱-۶۶۷۶۰۴۷	
روابط عمومی: ۶۶۷۶۰۴۹۹	سازمان آکپس‌ها: ۶۶۳۴۸۰۴۶۹۱۸	چاپ: سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی	
توزیع: نشر گستر امروز	نشانی: خیابان حافظ، بعد از پل دوم حافظ، روبه‌روی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم		

کلام (معموم)	امام علی (ع): یاد خدا عقل را آرامش می‌دهد، دل را روشن می‌کند و رحمت او را فرود می‌آورد.
غروب آفتاب	۱۷:۵۶
اذان مغرب	۱۸:۱۴
نیمه شب شرعی	۲۳:۳۵
اذان صبح	۵:۱۳
طلوع آفتاب	۵:۳۶
اذان ظهر	۱۲:۱۷

اردبیل	اصفهان	تهران	بندرعباس	مشهد
ARDABIL	ISFAHAN	TEHRAN	BUSHEHR	AHWAZ
10 ↓ 0	15 ↓ 3	11 ↓ 6	25 ↓ 19	15 ↓ 9

آموزش و پرورش چند فاز عقب‌تر از «فاز»

برگزیدگان مسابقه «فاز» با حضور در روزنامه «فرهیختگان» از غفلت مدارس برای بروز استعدادها می‌گویند و معتقدند مدارس آنها را تنها برای کتک‌آماده می‌کنند

زهره رضایی
خبرنگار گروه دانشگاه

«فرهیختگان» به‌گزیدگان مسابقه «فاز» میهمان روزنامه فرهیختگان شدند؛ مسابقه‌ای که با حمایت و پشتیبانی مرکز اوج کودک و نوجوان برای اولین بار از شبکه دو و شبکه امید روی آنتن رفت و هدف آن نیز ترغیب مشارکت نوجوانان در حل مشکلات اجتماعی از طریق الگوسازی نوجوانان فعال بود و توانست دانش‌آموزان را از فضای تعلیمی صرف که امروزه بر مدارس حاکم است، خارج کرده و آنها را با مسائل اجتماعی و واقعیات روز آشنا کند. اقدامی که بنا به اظهارات خود برندگان نه تنها در مدارس امکان تجربه آن وجود ندارد، بلکه از ایده‌های آنها نیز حمایتی صورت نمی‌گیرد. فاز حقیقت این مسابقه با طراحی هفت فاز دانش‌آموزان را با مراحل مختلف شامل طراحی و اجرای ایده آشنا کرد. فاز طراحی که در آن گروه‌ها به اجرای طرح خود روی یک بوم نقاشی می‌پرداختند، فاز طومار که در آن گروه‌های نوجوان باید برای پیوستن مردم به یک کمپین اجتماعی کوچک در سطح تهران توجه شهروندان را جلب کرده و از این راه هوادار جذب کنند، فاز حل مساله که گروه‌ها به یکی از مدارس فرستاده شدند تا با مصاحبه و مشاهده، مشکلات اصلی آن مدرسه را شناسایی کرده و برای آن راه حل ارائه دهند، فاز فروش که در این مرحله هر یک از گروه‌ها باید از طریق فروش محصول ایرانی که در اختیار دارند علاوه بر معرفی کالاهای ایرانی، به یک کار خیر نیز کمک کنند، فاز جذب کارآفرین که در آن گروه‌ها تلاش خواهند کرد برای اجرایی کردن طرح‌شان سرمایه و کمک‌هایی را از خیران و حامیان جذب کنند، فاز تولید مستند که در این بخش شرکت‌کنندگان برای طرح عام‌المنفعه خود یک محصول رسانه‌ای (عکاسی، ویدئویی) تولید می‌کنند و فاز اجرا که در آن شرکت‌کنندگانی که به مرحله پایانی رسیده‌اند، ایده اولیه خود را اجرایی کرده و با توجه به امتیازاتی که به دست آورده‌اند، برنده جایزه اصلی برنامه خواهند شد، به عنوان هفت مرحله این مسابقه به شمار می‌روند؛ مراحمی که همگی باعث رشد بعدهای تربیتی دانش‌آموزان می‌شود و می‌تواند تا حدودی کم‌کاری‌های صورت گرفته از سوی مدارس را در این حوزه برطرف کند؛ هرچند قطعاً برگزاری تنها یک مسابقه به دلیل محدود بودن تعداد شرکت‌کنندگان در آن نمی‌تواند اثرگذاری چندانی در حوزه تربیتی دانش‌آموزان داشته باشد، ولی به عنوان شروع در این حوزه می‌توان به آن و تاثیراتی که در مدارس و در بین دانش‌آموزان خواهد داشت، امیدوار بود. در ذیل متن میزگرد مصیما، فرهیختگان، با برندگان آورده شده است:

خودتان را معرفی کرده و از نحوه آشنایی با مسابقه بگوید و طرح‌تان را معرفی کنید.

محمدفاضل گرمی ۱۳ ساله متولد قزوین: از طریق تیزر وارد این مسابقه شدم، البته از پیش درباره ایده‌ای که در این مسابقه ارائه دادم فکری داشتم و حتی می‌خواستم در مدرسه به ارائه آن بپردازم که امکان آن وجود نداشت، طرح درباره اصلاح الگوی مصرف در نانواهای ها بود.

امیرحسین طاهری ۱۷ ساله متولد زنجان: از طریق تیزر وارد این مسابقه شدم و از یک سال پیش در حوزه اقتصاد مقاومتی مطالعاتی داشتیم که در نهایت طرح مان را در مسابقه فاز اجرایی کردیم.

فواد جهاندار ۱۷ ساله متولد اصفهان: آشنایی ام با مسابقه از طریق یکی دیگر از شرکت‌کنندگان که هم‌کلاسی بود انجام شد و تنها چند روز قبل از شروع مسابقه توانستم دو ایده را که درباره شفافیت عوارض شهرداری بود، ارسال کنم. **محمد مهدی زمانی ۱۵ ساله متولد اصفهان:** تیزر مسابقه را در کانال مدرسه دیدم، اما چون چند ایده داشتم، به نتیجه قطعی نرسیدم. در نهایت یکی از مسئولان مسابقه تماس گرفت و عنوان کرد باید یک ایده را مطرح کنم؛ طرح درباره حذف داللی در حوزه کشاورزی بود.

ترکس ناجیان ۱۵ ساله از زنجان: آشنایی با مسابقه توسط یکی از آشنایان صورت گرفت، ایده درباره گردشگری و جاذبه‌های تاریخی زنجان بود که بعد از رایزنی با هم‌گروهی‌ام جاذبه‌های گردشگری زنجان و سیستان و بلوچستان شد.

فاطمه یزی ۱۶ ساله متولد زاهدان: از طریق تیزر وارد این مسابقه شدم، البته تشویق مادرم برای شرکت در آن مصمم‌ترم کرد. طرح اولیه این گونه بود که چون زاهدان مکان تفریحی زیادی ندارد، بنا شد یک مکان فرهنگی و تاریخی را برای خانواده‌ها بسازم که در نهایت با خانم ناجیان یک طرح ارائه دادیم.

عنوان شده که برای دریافت نشان مسابقه باید طرح ادامه پیدا کند، در این باره صحبت کنید.

جهاندار: یکی از مشکلاتی که در طرح ما وجود داشت، اینکه برای حذف دلال‌ها در حوزه کشاورزی، زمان مهم بود، یعنی معمولاً در

فصل زمستان برای خرید میوه با مشکل روبه‌رو بودیم و ارتباط گرفتن با کشاورزانی که خودشان میوه داشته باشند و از آن نگهداری کنند سخت شد و باید تا اوایل فصل بهار صبر می‌کردیم. از این جهت به این نتیجه رسیدیم اگر از میادین میوه خریداری کنیم، به نفع مان خواهد بود و کلید اصلی کار از فصل بهار زده شد. **گرمی:** در ابتدا سامانه بسیار ساده‌ای داشتیم، ولی طراحی سامانه پیشرفته‌تری را در برنامه قرار دادیم و حتی اپلیکیشن نیز ساخته شد که قرار است تا پایان سال رونمایی شود.

درباره دغدغه‌های اولیه بیشتر توضیح دهید.

گرمی: من در محله‌ای زندگی می‌کردم که مشاهده بعضی وقایع بسیار دردناک بود، مثلاً بسیاری از کشاورزان ما هنگام آبیاری، حجله بالایی از آب را هدر می‌دهند و در حقیقت ابتدا می‌خواستم درباره صرفه‌جویی و مدیریت منابع آبی در کشاورزی طرحی را ارائه دهم، ولی زمانی که وارد مسابقه فاز شدم، دریافتیم که چهار مرحله وجود دارد و در هر مرحله مبلغی در اختیارمان هست و بعد متوجه شدم که امکان اجرای این طرح وجود ندارد؛ از طرفی هم چون شغل اکثر افراد خانواده و اطرافیان نانواایی بود و طی تحقیقی که انجام گرفت تعداد واحدهای صنفی نانواایی در کشور نیز بیش از پنج هزار بودند و میزان دورریز در این واحدها هم بالا است، تصمیم گرفتم طرح اصلاح الگوی مصرف در نانواایی‌ها را دنبال کنیم.

در یکی از بخش‌های مسابقه نیاز بود که با کارآفرینان ارتباط بگیرید. درباره این مساله صحبت کنید.

طاهری: اولاً که هیچ کدام از آنها کارآفرین نبودند، چرا که کارآفرینان به دنبال کسب سود هستند، ولی طرح‌های ما تا رسیدن به مرحله اجرایی شدن حداقل یک سال زمان می‌برد. **ناجیان:** ما نیز ابتدا کارآفرینی نداشتیم، ولی در برنامه‌ام جذب کارآفرین وجود دارد که بتوانیم برای طرح‌مان کارآفرین پیدا کنیم و بتوانیم درآمدزایی داشته باشیم.

درباره واکنش مسئولان در ادارات مختلف برای

حمایت از طرح‌هایتان توضیح دهید.

ناجیان: ما برای طرحی که ارائه دادیم، حمایت میراث فرهنگی را نیاز داشتیم و به همین دلیل وقتی به میراث فرهنگی استان مراجعه کردیم که در نهایت پس از دیدار با مدیرکل این سازمان به معاون گردشگری ارجاع داده شدیم و بعد آنها نیز شبکه‌ای از راهنمایان گردشگری را به من معرفی کردند و با همکاری یکدیگر کار را پیش بردیم. البته برای فیلمبرداری نیاز به مجوز بود که معاونت فرهنگی ناجا آن را تأیید کرد. **یزی:** زمانی که خانم ناجیان به میراث فرهنگی رفت، روز بعد تجربه آن را با من به اشتراک گذاشت و من نیز به میراث فرهنگی اهواز رفتم، ولی مسئولان آنجا از ایده من استقبال نکردند و در نهایت نیز گفتند طرح قابلیت اجرایی ندارد.

اگر قرار به ساخت سری دوم مسابقه «فاز» باشد، به نظر شما کدام ایرادات باید در آن مرتفع شود؟ جهاندار: به نظر من مسئولان برگزارکننده این مسابقه باید برای فصل دوم برنامه‌ریزی‌های دقیق‌تری انجام دهند؛ چرا که در فصل اول این مسابقه شرکت‌کنندگان دچار سردرگمی زیادی به دلیل نبود برنامه‌ریزی درست و دقیق شدند و این یکی از مشکلات اصلی مسابقه بود. **گرمی:** یکی دیگر از مشکلاتی که باید به آن توجه شود، مساله آموزش است؛ متأسفانه پیش از برگزاری مراحل مختلف این مسابقه به شرکت‌کنندگان آموزش درستی درباره مرحله داده نمی‌شد.

ناجیان: به نظر من همه فازهایی که در این مسابقه در نظر گرفته بودند، خیلی خوب بود به جز فاز سوم که به‌رغم داشتن ایده اولیه خوب، ولی در اجرا آن گونه که باید درست از آب درنیامد. در حقیقت قرار بود در این فاز مشخص شود که چرا مدارس به دانش‌آموزان آن گونه که باید بها نمی‌دهند، ولی چون زمان کافی برای این مرحله در اختیار دانش‌آموزان قرار نگرفت، ما نتوانستیم مشکلات موجود در مدرسه‌ای که انتخاب شده بود را دربرآوریم و درباره آن صحبت کنیم.

یزی: در فاز سوم واقعاً ضعف‌هایی در اجرا وجود داشت و اولین آن هم عدم قبول نقدهای موجود از سوی مسئولان مدرسه بود.

درخصوص مدرسی که تحصیل می‌کنید توضیح دهید و آیا مدارس‌تان از دانش‌آموزان می‌خواهند که ایده‌های مختلفی را طرح کنند؟ جهاندار:

در مدرسه نمونه‌دولتی، البته مدیران مدارس این کار را انجام می‌دهند، ولی در عمل خروجی ندارد.

مدارس‌تان چقدر با طرح‌هایی که ارائه می‌دادید، همکاری انجام می‌دادند؟

ناجیان: مدرسه که چندان برای همکاری علاقه نداشت، به این صورت که حتی با مدیر مدرسه هم درباره طرح صحبت کردم، ولی هیچ‌گونه حمایتی صورت نگرفت و در نهایت تنها چند تن از معلمان را برای پیگیری طرح تشویق کردند.

مدرسه چقدر شما را برای خلق طرح‌های اینچنینی دغدغه‌مند می‌کند؟

ناجیان: اگر بخواهم واقعیت را بگویم، باید عنوان کنم که اصلاً مدارس ما چنین کاری را انجام نمی‌دهند و اگر دغدغه‌ای نیز وجود داشت، از تجربیات شخصی شکل گرفت، هرچند این تجربیات از تعامل با هم‌کلاسی‌هایم و کادر مدرسه ایجاد شد، ولی سیستم آموزش و پرورش به این مسائل توجهی ندارد و هیچ‌گونه دغدغه‌ای را در بین دانش‌آموزان ایجاد نمی‌کند و هر اقدامی که از سوی دانش‌آموزان صورت بگیرد، به صورت خودجوش است و سازوکاری نیز برای حمایت از دغدغه‌ها ندارد.

زمانی: این مساله در اصفهان کمتر است، چرا که مسئولان مدارس عنوان می‌کنند که از دانش‌آموزان حمایت می‌کنند، ولی تنها در حد حرف است و در عمل هیچ اتفاقی نمی‌افتد، البته این دغدغه در آموزش و پرورش وجود ندارد و اگر مدرسه‌ای هم بخواهد این کار را انجام دهد، در عمل امکان تحقق آن وجود ندارد. **جهانی:** امسال به دلایلی در دو مدرسه تحصیل کردم که باید بگویم مدرسه اولم حتی دغدغه درس دانش‌آموزان را نیز نداشت و تنها به رفت و آمد دانش‌آموزان در سر ساعت مشخص و در چارچوب تعیین شده توجه می‌کرد؛ با این حال مدرسه فعلی‌ام به درس دانش‌آموزان توجه می‌کند، ولی تنها دغدغه مسئولان این مدرسه نیز همان درس است. حتی اگر برخی از معلمان پرورشی‌مان عنوان کنند که در یک

عکس‌ها و ویدئو سارای فرهیختگان

جشنواره شرکت کنیم، هیچ‌گونه راهنمایی برای نحوه شرکت نمی‌کنند، ولی انتظار آنها و کادر مدرسه این است که دانش‌آموزان در این جشنواره‌ها شرکت کرده و امتیاز نیز کسب کنند تا از این طریق بتوانند بگویند دانش‌آموز آنها در جشنواره‌ای شرکت کرده و توانسته رتبه کسب کند.

ناجیان: تنها در صورتی این مشکل وجود ندارد که طرح مختص مدرسه باشد و اسم مدرسه در جشنواره‌های مختلفی که دانش‌آموز یک مدرسه شرکت کرده، مطرح شود. در حقیقت اگر این اتفاق رخ دهد، مسئولان مدرسه با دانش‌آموز شرکت‌کننده همکاری می‌کنند، ولی در غیر این صورت حاضر به همکاری و حمایت از دانش‌آموزان نیستند. به‌طور مثال مدرسه‌ای که در آن تحصیل می‌کنم، حاضر نشد برای ساخت مستند برای مسابقه «فاز» با من همکاری کند و مسئولان عنوان می‌کردند که ساخت این مستند چه سودی برای مدرسه دارد؟

یزی: اصل ماموریت وزارت آموزش و پرورش تعلیم و تربیت دانش‌آموزان است، ولی امروزه صرفاً بحث تعلیم از سوی این وزارتخانه پیگیری می‌شود، در حالی که دانش‌آموزان باید در کنار کنشگر درسی بودن، یک کنشگر اجتماعی نیز باشند، ولی این مساله در مدارس ما مغفول مانده و تنها مختص استان سیستان و بلوچستان هم نیست.

درباره اصلی‌ترین هدف مسابقه «فاز» در بحث تربیت دانش‌آموزان صحبت کنید.

کریمی اصفهانی: مربی تیم‌های شرکت‌کننده؛ به عنوان یک معلم که از ابتدای مسابقه با دانش‌آموزان شرکت‌کننده بودم، باید بگویم که تمام تلاش‌مان در این مسابقه آن بود که بتوانیم اقتضات رسانه‌ای را با فضای تربیتی که اتفاقاً خیلی هم با یکدیگر سازگار نیستند، به هم نزدیک کنیم. با این حال باید بگویم یکی از مشکلاتی که هنگام ضبط این مسابقه داشتیم، این بود که ما تنها با خود دانش‌آموزان روبه‌رو نبودیم، بلکه با خانواده‌های آنها نیز در ارتباط بودیم و علاوه بر آن گاهی دانش‌آموزان انرژی برای ضبط برنامه نداشتند و این موضوع نیز در برخی موارد مشکلاتی را ایجاد کرده بود.

